

UNMIK

**INSTITUCIONET E PËRKOHSHME TË VETËQEVERISJES
PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF-GOVERNMENT
PRIVREMENE INSTITUCIJE SAMOUPRAVLANJA**

QEVERIA E KOSOVËS - GOVERNMENT OF KOSOVO - VLADA KOSOVA

**MINISTRIA E TREGTISË DHE INDUSTRIË
MINISTRY OF TRADE AND INDUSTRY
MINISTARSTVO TRZISTENE I INDUSTRIJE**

Na osnovu Pravilnika UNMIK-a Br. 2001/19 datuma 13 septembra 2001 za Izvrsnu Granu Privremenih Institucija Samoupravljanja na Kosovu, clana 1 paragrafa .3 tacka (ç). Zakon za Unutrasnju Trgovinu, clan 14, clan 38 paragrafa 38.1 tacka (a i b) .Sa ciljem odredjivanja minimalnih tehnickih sanitarnih i zdravstvenih uslova koje treba ispuniti prodajni objekti, Ministar Ministarstva Trgovine i Industrije:

Odobrava:

ADMINISTRATIVNO DRAFT-UPUSTVO Br. 2005/12

**ZA ISPUNJAVANJE MINIMALNIH TEHNICKIH USLOVA ZA POSLOVNE
PROSTORIJE I PRODAJNE OBJEKTE NA VELIKO I MALO I ZA
POSREDOVANJE U TRGOVINI**

I. OPSTI PROPISI

CLAN 1

Ovim upustvom odredjuju se minimalni tehnicki uslovi koji se moraju ispuniti sa strane poslovnih objekata (u daljem tekstu: objekti), oprema i stabilimenti u prodajnim objektiva za trgovinu na veliko i malo, posredjivanje u trgovinii kao i uslova za prodaju robe van prodajnih objekata.

Clan 2

2.1 Prodajni objekti prema propisima ovog Upustva su:

- Objekti na kojima se vrši prodaja robe na malo (prodavnice sa razlicitima prodajnim nacinima,obuhvacujuci samousluge,robne kuce,trzisne centre i skladišta za prodaju robe na malo);
- Objekti na kojima se obavlja prodaja robe na veliko;
- Objekti na kojima se vrši posredjivanje u trgovini;

2.2 Prodaja robe van objekata prodaje podrazumeva prodaju: u trzistima na malo,kioscima,tezgama,u prodajnim oblastima,preko televizije,pokretnim prodajama, automatima, poste,kao i prodaja na sajmovima i izlozbama.

Clan 3

3.1. Propisi ovog Upustva predviđuju uslove za obavljanje trgovinskih aktivnosti za registrovana fizicka i pravna lica koja vrše trgovinske aktivnosti ili posredjivanje u trgovini kao i fizicka i pravna lica sa clana 2, Zakona za Unutrasnju Trgovinu;

3.2. Propisi ovog Upustva aplikuju se za fizicka i pravna lica koja rukovode i održavaju trzista na veliko i malo kao i za organizatore sajмова.

Clan 4

4.1. Objekti moraju ispuniti određene gradjevinske,urbanske,tehnicke,sanitarne uslove kao i protivpozarne preventivne uslove predviđene ostalim clanovima zakona.

4.2. Prostorije se moraju graditi u oblastima koje omogućavaju vršenje trgovine ili usluga na nesmetanom nacinu kao i omogućavaju racionalnu manipulaciju robe.

Clan 5

5.1 Objekti površine veće od 1.200 m²,mora imati podobna mesta za parkiranje.

5.2 Objekti sa paragrafa 1 ovog clana moraju posedovati podobna sredstva za utovar i istovar robe, kao i ostala sredstva potrebna za rukovodjenje robom.

Clan 6

6.1 Prostorije moraju biti gradjene,uredjene,opremljene i ukljucene u objektima i opremama opstinske infrastrukture: vodovod,kanalizacija,energije,u skladu sa tehnickim normama i pravilima.

6.2 Iskljucenje,sa paragrafa 1 ovog clana, cine prostorije koje se nalaze u zonama na kojima nisu gradjeni objekti i stabilimenti opstinske infrastrukture,i koje moraju biti gradjene i opremljene u skladu sa tehnickim normama i pravilima.

6.3. Tvrdi otpadi moraju se sakupljati u odredjenom mestu osiguravajuci ovako zdravstveno-tehnicke uslove kao i njihovo uklanjanje na nacinu odredjenom sa strane lokalne administracije.

Clan 7

Prostorije moraju biti gradjene,uredjene i opremljene u skladu sa tehnickim normama i pravilima sa kojim se sprecava stetan uticaj okoline ili zivotinja, na kvalitet i zdravstvenu regularnost robe u lokalima.

II. POSLOVNE PROSTORIJE KOJE VRSE TRGOVINU NA MALO

Zajednicki propisi

Clan 8

Prodavnica u smislu ovog Upustva podrazumeva prostoriju na kojoj se obavlja trgovina na malo i robom siroke potrosnje,gde se kupalac usluzuje u uobicajenom nacinu (tradicionalnom) ili prodaja prema odabiranju samih kupaca znaci preko samousluge, kao i preko automata u okviru prodavnice ili u kombinaciji gore navedenih nacina prodaje.

Spoljni izgled

Clan 9

9.1. Oblast pred ulaska u prodavnici mora se urediti i pripremiti na nacin koji omogucava lakse ciscenje i odrzavanje,takodje i nesmeten ulaz-izlaz sa prodavnice;

9.2. Ako ispred prodavnice ne postoji uredjena terasa, depo ispred prodavnice i vitrine,mora se asfaltirati,betonirati, ili urediti kamenim plocama ili nekim drugim nacinu koji obezbedjuje slobodno kretanje lica i odrzavanje cistoce.

Clan 10

Podrucje ispred prodavnice mora biti osvetljeno

Clan 11

Na delu ulaska u prodavnicu mora biti vidno raspoložena firma pravnog ili fizickog lica, koji vrši trgovinu, kao i jasne znakove za određenu prodavnicu (ime i prezime, mesto poslovanja itd).

Clan 12

12.1 Ulazna vrata prodavnice moraju biti široka najmanje 0.90 m.

12.2 U slučaju da prodavnica ima podeljena ulazna i izlazna vrata, na vratima moraju biti vidno raspoloženi znaci "ulaz" i "izlaz".

12.3 Ulazna vrata odnosno izlazna, moraju biti dovoljno široka, imajući u vidu vrstu robe kao i način upotrebe te robe kako bi se omogućilo njeno lakše manipulisanje.

Clan 13

13.1. Ulaz i pristup prodavnici koja se nalazi u dvoristu ili vezana za zid objekta, mora biti u skladu sa članovima 9 i 12 ovog Upustva.

13.2. Pristup prodavnici sa tačke 1 ovog člana, mora biti regulisana na način koji omogućuje fizicku podelu i tako ne ometa ostale korisioce zajednickog obejka.

Unutrasnjost Prodavnice

Clan 14

14.1. Prodavnica mora imati visinum sa osvetljenja (sijalice i (sa preradjenog poda do preradjenog tavana) najmanje 2.8 m.

14.2. Isključuje se, sa paragrafa 1 ovog člana, i visina može biti i manja od 2.8 m, ali ne i manja od 2.2 m, pod uslovom da bude u skladu sa posebnim pravilima.

Clan 15

Tokom radnog vremena prodavnica mora biti osvetljena prirodnim ili vestackim svetlom, jacina koje mora biti u skladu sa određenim normama.

Clan 16

16.1 Prodavnica koja je sagradjena na dva ili vise sprata , sirina njihovih stepenica mora biti 1.1 m ili opremu (sredstvo) za podizanje robe u slucaju kad se u prodavnici prodaju veliki i teski proizvodi.

16.2 Prodavnica sa upotrebljivom prostorijom visine od 1200 m² na dva i vise spratova,moraju posedovati lift za vise od 4 osoba,ili pak pokretne stepenice.

Clan 17

17.1. Podovi prodavnice moraju biti gradjeni od materijala koji omogucuju lako ciscenje (teraco,kamen, keramicke ploce,slicne gume) i moraju biti ravna,ugladjena i ne-klizljive.

17.2. Na mestima gde zaposleni vrse svoje radne duznosti, podovi prodavnice moraju biti u skladu sa pravilim odredjenim za zastitu u radu.

17.3. Zidovi i plafoni prodavnice moraju biti uredjeni,bojeni ,ne smeju biti osteceni a moraju biti zasticeni od vlage.

17.4. Delovi prodavnice koji se vise izlazu zagadjivanju zidova,(gde se prodaju vrste mesa ili slicno) zidovi se moraju prekriti keramickim plocama ili ostalim materialima,podobnim za visinu ne manju od 1.80 m od poda.

Clan 18

Prodavnice sa upotrebljivom površinom vise od 600 m²,mora imati površinu dovoljnu za zdravstveno/sanitarne potrebe kupalaca,i to podeljenu na dve grupe,jednu za muskarce (isti mora imati najmanje jedan pisoar (WC)),i opremljen toplom i hladnom vodom,i jedan za zenski deo (sa istim uslovima kao i za muskarce).Oprema mora biti u skladu sa tehnickim normama i pravilima.

Clan 19

Prodavnica sa prodajnim prostorom vecim od 1.200 m², mora posedovati jedan agregat sa proizvodnju elektricne energije, za potrebe opreme za hladjenje,registraciju blagajne i neophodnim osvetljenjem.

Clan 20

Prodavnica mora imati dobro prirodno ili vestacko provetravanje.U slucaju da prirodno nije dovoljno,prodavnica mora posedovati stabiliment za vestacko provetravanje.

Clan 21

Prodavnica mora posedovati stabilimente pogodne za grejanje ako klimatski uslovi to zahtevaju i ako zaposleni neprestano, tokom celog radnog vremena ili duze od dva sata ostaju na tom mestu, i ako vrste robe koje se tu nalaze mogu podneti toplinu.

Oprema Prodavnice

Clan 22

22.1. Prodavnica mora biti opremljena policama, tezgama/postave, prodajnim stolovima, gondolama, vitrinama za hladjenje i ostale slicne opreme, zavisno od organizacije rada prodavnice i robe koja se u njoj prodaje.

22.2. Oprema prodavnice sa paragrafa 1 ovog clana mora biti postavljena, odnosno sagradjena na tom nacinu koji omogucava lako odrzavanje, dok material opreme mora biti u skladu sa propisima posebnih pravilnika koji regulisu zastitu i ocuvanje ljudskih zivota.

22.3. Prodavnice na kojima se prodaje hleb, kifle, meso, ribe kao i mesni i mlecni proizvodi koji nisu u njihovom originalnom pakovanju, prodavnica mora imati lavabo sa toplom i hladnom vodom

Clan 23

Police, prodajni stolovi, gondole i slicne opreme moraju biti postavljene na nacinu na kojem prostor izmedju njih omogucuje slobodno kretanje kupaca i zaposlenih.

Clan 24

Roba se izlase u prodavnicama i njihovim izlozima, ali se moze izlagati i u pokretnim izlozima ili u stalnim izlozima postavljenim unutar prodavnice.

Clan 25

25.1. Roba u prodavnicama mora se izlagati prema zakonu i mora biti rasporedjena na takav nacin koji omogucava uredan izlog robe.

25.2. Prehrambeni proizvodi ne smeju biti smesteni direktno na podu prodavnice ili pak blizu robe osobine koje mogu ostetiti prehrambene proizvode.

25.3 Prodavnica mora biti opremljena instrumentima za merenje (vaga) koje moraju biti tacne i smestene na tom nacinu koji kupcima omogucuje vid merenja robe.

Pomocne prostorije

Clan 26

26.1. Pod pomocnim prostorijama podrazumevamo: lokali i prostorije za pomocne magazine, prostorije za smestaj otpadaka, prostorije za higijensko-sanitarne potrebe zaposlenih, odnosno potreba kupaca.

26.2. U slucaju da prodavnica poseduje prateci magacizin, roba u magacinu mora biti smestena na taj nacin koji je obezbedjuje od ostenjenja odnosno kvarenja, kao i mesanje sa ostalom robom drugacijih osobina.

Clan 27

27.1. Ambalaza ne sme se smestati ili cuvati u prodajnim objektima ili ispred prodavnice, nego samo u magacinima ili slicnim podobnim mestima.

27.2. Pokvareni artikli i ostali otpadi, moraju se smestiti na kontejneru ili ostalim odredjenim mestima sa adekvatnim privremenim higijenskim uslovima.

Clan 28

28.1. Prodavnica mora imati pomocne prostorije za zdravstveno-sanitarne potrebe zaposlenih. Velicina tih prostorija i njihova oprema mora odgovarati broju zaposlenih u prodavnici, u skladu sa pravilima zastite na poslu.

28.2. Upotreba prostorija, sanitarija, za potrebe zaposlenih mora biti smestena ne dalje od 100 m od prodavnice.

Clan 29

Pod i zidovi pratecih prostorija sa clana 28 paragrafa 1 ovog Upustva, mora biti gradjena keramickim plocama ili drugim adekvatnim materialom, na visini ne manjoj od 1,50 m, od poda.

2. Posebni Propisi za Prodavnice sa Odredjenim Nacinima Prodaje

a) Samousluga

Clan 30

30.1. Prodavnica u kojoj se prodaja na malo organizuje u nacinu samousluge kupaca (samousluga), mora se opremiti sa korpama za nosenje robe, a ako je prostor prodavnice veci od 400 m², prodavnica mora imati i kolica za prenos robe.

30.2. U prodavnici sa paragrafa 1 ovog clana, sirina izmedju polica sa izlozenom robom mora biti najmanje 1 m, a ako kupci za prenos robe koriste kolica, njihova sirina mora biti najmanje 1.20 m.

b) Robna Kuca

Clan 31

Prodavnica u kojoj se vrši prodaja robe na malo i sereg asortimana siroke potrošnje i organizovan prema pravilima prema kojima za posebne vrste robe postoje posebni prodajni prostori, i prodaja se vrši u formi samousluge, u klasicnom nacinu, ili pomocu automata, prodavnica obavezno mora imati prostor ne manji od 600 m².

Clan 32

Prodavnica u kojoj se vrši prodaja prema clanu 31 i to u velikoj kolicini robe, mora biti opremljena kolicima za prenos robe do transportnih vozila kupaca.

3. Magacini na kojima se obavlja trgovina na malo

Clan 33

Magacini na kojima se obavlja trgovina na malo moraju ispuniti uslove predvidjenim ovim upustvom za magacine na kojima se obavlja trgovina na veliko.

III RADNI PROSTORI NA KOJIMA SE OBAVLJA TRZISTENA NA VELIKO

1 Magacini

Clan 34

34.1. Magacin u kojem se obavlja prodaja robe na veliko mora biti zatvoren, ima izuzetka, ako vrsta robe ili klimatski uslovi dozvoljavaju, magacin sme biti pritvoren ili otvoren.

34.2. Unutar magacina se moraju obezbediti staze odredjene za slobodno kretanje vozila i lica.

34.3. Tlo na kojem je sagradjen magacin mora biti zasticen ogradom u visini do najmanje 2 m, ograda ne sme biti od bodljikave zice, izuzev u slucajevima kada se magacin nalazi van nastanjenog prostora.

34.4. Magacin zatvoren ili otvoren moze se sagraditi samo na suvoj zemlji (tlu) na kojoj je odredjen protok vode ili smestena drenaza.

Clan 35

U sastavu magacina mora se ukljuciti:

- Prostor odredjen za smestaj povratne ambalaze i otpada;
- Pomocni prostor za zdravstveno-sanitarne potrebe zaposlenih, u skladu sa clanom 28 ovog Upustva;

Clan 36

36.1. Magacin tokom radnog vremena, mora biti osvetljen prirodno ili artificialno i mora imati prirodno ili artificialno provetravanje/ventilaciju, a ako vrsta i sastav robe zato zahteva, moraju se obezbediti i odredjeni klimatski uređaji.

36.2. Izgradnja poda mora biti od materiala koji se lako cisti, kao što su npr. (teraco, keramika, kamen, guma).

36.3. Zidovi i stubovi magacina moraju biti ofarbani i ne smeju se ošteti.

36.4. Povrsina magacina koji se vise nadlazu zagadjivanju, moraju biti u keramici ili pak ostalim adekvatnim materialima i to do visine ne manje od 1.80 m.

36.5. Podovi magacina, zatvorenih ili otvorenih, moraju biti gradjeni od materiala koji pružaju dobre uslove smestaja i izdanaka i moraju imati nagib/pad koji omogućava tečaj vode sakupljene na podu.

Clan 37

37.1. Magacin mora imati instalirane stabilimente adekvatne za smestaj i ocuvanje robe a na taj nacin i ocuvanje kvaliteta robe.

37.2. Magacin mora imati sredstva unutrasnjeg transporta, opremu koja omogucava laku manipulaciju robom, a ako je magacin gradjen na dva ili vise sprata, tada se moraju imati sredstva za podizanje robe kao i stepenice moraju biti adekvatne sirine sa prenos robe.

37.3. Roba u magacinu se mora smestati na tom nacinu koji omogucava dovoljan slobodan prostor za kretanje zaposlenih i kupaca, kao i za slobodno kretanje sredstava za manipulaciju robe.

37.4. Magacin mora obezbediti prostor za slobodan pristup transportnih vozila i ostalih adekvatnih sredstava namenjenih za utovar i skladiste robe, kao i telefon.

2. Prostori na kojima se obavlja trgovina na veliko, bazira se na primerak i transit.

Clan 38

.-Prostori na kojima se obavlja trgovina na veliko prema primercima ili ostalim slicnim nacinima, u sastavu moraju imati:

-Prostor za obavljanje administrativnih duznosti za prijem poslovnih stranaka;

-Prostor za izlozbu primeraka;

-Pomocni prostor za higijensko-sanitarne potrebe personela i za koje uslove vaze propisi sa clana 29 ovog Upustva.

- Prostor sa paragrafa 1 ovog clana mora biti opremljen telefonom.

Clan 39

Za obavljanje trgovine na veliko u tranzitu, neophodno je da se obezbediti najmanje prostor za obavljanje administrativnih duznosti kao i telefon odnosno telefaks, a takodje i pomocni prostor za higijensko-sanitarne potrebe zaposlenih.

3. PROSTORI NA KOJIMA SE SAKUPLJUJU POLJOPRIVREDNI I OSTALI PROIZVODI (SABIRNA STANICA)

Clan 40

40.1 Sabirna stanica podrazumeva objekt na kojem se sabiraju, sakupljaju poljoprivredni zivotinjski, kozneni, sumski i ostali proizvodi.

40.2 .Pod sabirnih stanica mora se urediti prema uslovima i tehnickim propisima za tu vrstu gradjevine, kako bi se obezbedilo pranje poda.

40.3 Otvoreni deo sabirne stanice mora se urediti na nacin koji omogucava lako ciscenje i održavanje.

Clan 41

Sabirna Stanica zavisno od vrste robe koja se u nju sakuplja , mora imati zatvoren poslovni prostor u visini od najmanje 2.80 m, dok ukupna površina ne sme biti manja od 10 m².

Clan 42

42.1 Objekat (lokal) sabirne stanicne mora biti gradjen,uredjen,opremljen i ukljucen u objektima i stabilimentima opstinske infrastrukture: vodovod,kanalizacija i dovod elektricne energije,u skladu sa tehnickim normama i pravilima.

42.2 Iskljucuju se sa paragrafa 1 ovog clana objekti koji se nalaze na mestima gde nisu gradjeni objekti i opstinska infrastruktura, dok se isti moraju sagrađiti,urediti i pripremiti u skladu sa tehnickim normama i pravilima.

42.3 Trvrđi otpadi moraju se sakupiti na odredjenom i ranije predvidjenom mestu kako bi se obezbedili potrebni zdravstveno-tehnicki uslovi,odredjeni sa strane kompetentnog opstinskog organa.

Clan 43

43.1 Sabirno Mesto,imajuci u vidu vrstu robe koja se sabira, mora se opremiti i sa sredstvima adekvatnim za rukovanje robom kao i za ocuvanje zdravstvenog stanja proizvoda.

43.2 Sabirna Stanica mora posedovati sredstvo za merenje (vaga itd.)

Clan 44

44.1 Mesto sabiranja mora imati sanitarni cvor, sa pred-prostorom koji mora biti opremljen lavabom,vodovodom, kao i ostalim higijenskim sredstvima (sapun, toaletni papir itd), korpom za otpatke itd.

44.2 Prodavacima robe u sabirnim stanicama mora se osigurati upotreba sanitarnih cvorova.

Clan 45

Sabirna stanica na kom se sakupljaju zivotinje mora se ograditi, sagrađiti materialom adekvatnim i sa dovoljnim brojem ulaza/izlaza koji se mogu zatvoriti,mestima za vezivanje zivotinja,mestom za utovar/i skladiste kao i opremom za dovod pijuće vode za zivotinje.

4. Trziste na veliko

Clan 46

Trzista na veliko su mesta organizovana i regulisana na poseban nacin na kojima se vrši prodaja i kupovina poljoprivrednih proizvoda na veliko, kao i skladište robe.

Clan 47

47.1 Trzista na veliko u svom sastavu moraju sadržati:

- Prostor za izložbu i prodaju poljoprivrednih proizvoda
- Jedno ili više prostorija posebno za skladište poljoprivrednih proizvoda kao i opremu adekvatnu za transport i manipulaciju robom
- Mesto za parkiranje transportnih sredstava
- Pomocne prostorije za higijeno-sanitarne potrebe personela
prostorije moraju biti sagrađene i opremljene u skladu sa članovima 28 i 29 ovog Upustva
- Poseban prostor namenjen za smestaj otpadaka ako već nije obezbeđeno njihovo dnevno uklanjanje
- Agregat za proizvodnju elek. Energije ako je u magacinima smestena roba za koja se koriste uređaji za hladjenje

47.2. Trzista na veliko u svom sadržaju moraju imati prostor odredjen za profesionalno administrativne poslove vezane za pružanje usluga klijentima.

Clan 48

Posebni objekti za skladište poljoprivrednih proizvoda moraju se opremiti sredstvima za hladjenje i grejanje odnosno za ventilaciju vazduha sa kojima se obezbeđuje ocuvanje proizvoda tokom dužih vremenskih perioda namenjenih za trzista na veliko, i to koja omogućavaju zavrsetak procesa zrenja proizvoda zavisnih od ovog procesa.

IV .OBJEKTI NA KOJIMA SE VRŠI TRGOVINSKO POSREDOVANJE

Clan 49

49.1 Za objekte na kojima se vrši trgovinsko posredovanje, vaze propisi ovog upustva zavisno od vrste i nacina vršenja posredovanja.

49.2 Jedan deo prostora na kojem se vrši trgovinsko posredovanje robom mora se predvideti/odrediti za prijem stranaka, ako za tu namenu nije obezbeđen poseban prostor.

Clan 50

Prostori na kojima se pruza usluga skladistenja robe, moraju se ispuniti uslovi odredjeni ovim Upustvom predvidjenim za magazine na kojima se vrši prodaja robe na veliko.

V. PRODAJA VAN PRODAVNICE

1. *Opsti Propisi*

Clan 51

Prodaja van prodavnice moze se vrsiti u trzistima na malo, kioscima, tezgama, preko pokretnih prodavaca, automatima na sajmovima, ako su ovi nacini prodaje predvidjeni zakonskim aktima opstinskih skupstina.

Clan 52

52.1. Pravno-fizicka lica koja prodaju van prodavnica, obavezni su drzati evidenciju registracije robe, u skladu sa propisima pravilnika o rukovodjenju knjiga i evidencije robe na malo i o svakoj prodaji, kupcu se dati faktura.

52.2. Isključujemo sa paragrafa 1 ovog clana, fizicka lica koja se bave proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda kao i ne daje se faktura za prodaju dnevnih novina, duvanskih proizvoda, lutrije, sportskih proizvoda, marki i postanskih pisama.

2. *Trzista na malo*

Clan 53

53.1. Trziste na malo (trziste-u nastavku) je prostor sagradjen i uredjen, na kojem se vrši prodaja prehrambenih artikala i ostale robe, u skladu sa propisima trzista i u skladu sa ovim Upustvom.

53.2. Na trzistu ne moze se prodavati roba koja je sa posebnim zakonima zabranjena za prodaju na trzistu na malo

Clan 54

54.1. Na trzistu se vrši prodaja poljoprivrednih proizvoda:

- voće i povrće
- jaja
- cveće

54.2. Isključuje se sa paragrafa 1 ovog člana, i mogu se prodavati na trzistu i ostali proizvodi, ako su ispunjeni uslovi za prodaju određene robe na malo, i definisane ovim Upustvom i ostalim zakonskim aktima;

Clan 55

55.1. Prodajni prostor trzista može biti otvoren ili zatvoren.

55.2. Visina zatvorenog prodajnog prostora mora biti najmanje 6 m, a u posebnim slučajevima može biti i niže od 6 m, ali ne i niže od 4 m, ako su obezbeđeni uslovi provetravanja.

55.3. Prodajne tezge na trzistu moraju imati upotrebljivu površinu ne manju od 6 m².

Clan 56

Lokali smesteni na trzistu prema propisima ovog upustva predstavljaju prodavnice odnosno kiosci, mora se uzeti u obzir šta se trguje u njima i moraju ispuniti uslove određene ovim upustvom.

Clan 57

57.1. Trziste mora imati:

- prostor namenjen za magacin za uređaje za hladjenje u adekvatnoj veličini za očuvanje robe;
- Prostor adekvatan za pripremanje i očuvanje vaga, suncobrana kao i ostalih sredstava korišćenih sa strane prodavaca;
- Poseban prostor za smestaj otpadaka;
- Dovoljan pomoćni prostor za zdravstveno-sanitarne potrebe prodavaca i kupaca;
-

57.2. U pomoćnim prostorijama za higijensko-sanitarne potrebe sa paragrafa 1, tačka 3 i 4 ovog člana, važe propisi člana 29 ovog Upustva.

Clan 58

58.1. Objekti trzista moraju biti ukljucena u vodovod, kanalizaciju i mrezu elektricne energije.

58.2. Otvoreni prodajni prostori moraju imati javno osvetljenje.

58.3. Za zatvorene prodajne prostore trzista, sto se tice osvetljenja, primenjuju se propisi clana 15 ovog Upustva.

58.4. Zatvoreni prodajni prostori moraju biti uredjeni i opremljeni stabilimentima koji tokom sezone leta, uredjuju temperaturu ne visu od + 20 C.

Clan 59

59.1 Za izgradnju i izgled poda, zidova i stubova zatvorenog prostora trzista, primenjuju se propisi clana 17 ovog Upustva.

59.2 Za podove otvorenog prostora trzista, na istom nacinu se primenjuju propisi clana 36, tacke 2, ovog Upustva.

Clan 60

60.1. Trziste mora biti opremljeno sa dovoljnim brojem prodajnih tezgi i vaga, na nacinu po kojem svaka tezga mora imati najmanje jednu vagu.

60.2. Gornji prostor prodajnih tezgi sa paragrafa 1 ovog clana, mora se krediti obradivog materiala, bez pukotina i koji se lako cisti.

60.3. Prodajne tezge moraju biti smestene na taj nacin koji omogucuje dovoljnu sirinu izmedju za slobodno kretanje prodavaca i kupaca.

60.4. Prostor izmedju tezgi mora biti sirok najmanje 2 m.

Clan 61

61.1 Na trzistu moraju se podeliti i oznaciti prostori za prodaju odredjene robe prema grupama.

61.2 Na prodajnim tezgama na kojima se prodaju voce i povrce, mlecni proizvodi i jaja, ne smeju se prodavati ostali proizvodi.

Clan 62

62.1 Artikli sa originalnim pakovanjima mogu se prodavati samo na zatvorenim prostorima, u skladu sa propisima za nacin zastite, ocuvanja, smestaj i prodaju artikala, kao i propisa za zdravstveno osiguranje prehrambenih artikala.

62.2 Za prodaju posebnih artikala (artikli koji se lako kvare) moraju se osigurati uredjaji niskih temperatura i njihovo ocuvanje.

Clan 63

63.1 Sredstva opste upotrebe (sredstva licne higijene, ulepsavanja lica, odrzavanje cistoce) mogu se prodavati na trzistu samo ako je jedan deo trzista uredjen za prodaju tih artikla, na nacin da se ta sredstava zastite od stetnih atmosferskih i ostalih uticaja.

63.2 Razni uredjaji za domacinstvo: sudje za hranu, proizvodi od pruca i slama, drvni proizvodi, tekstil, staklo, plastika i slicni uredjaji za domacinstvo, mogu se prodavati na podeljenim mestima, uredjenim za prodaju ostalih proizvoda.

63.3 Artikli odece i obuće, mogu se prodavati u podeljenim mestima trzista uredjenim za prodaju tih proizvoda, pod uslovom da su ti proizvodi osobni.

Clan 64

Na trzistu ne mogu prodavati elektro-tehnicki i elektronski aparati, radio i Tv aparati kao i masine i njihova dela.

3. *Kiosci*

Clan 65

65.1. Kiosci, prema propisima ovog Upustva, su prostori na kojima se prodaje roba preko sportela, bez mogucnosti ulaska kupca unutar kioska.

65.2 Visina kioska ne sme biti manja od 2.20 m, dok slobodan prostor poda ne sme biti manji od 2 m², pod uslovom da u prostoru kioska budu obezbedjeni mikroklimatski uslovi.

65.3 Konstrukcija kioska mora biti takva da prodavcu osigura zastitu od atmosferskih uticaja. Pod kioska mora biti uredjen od materiala koji obezbedjuje toplotu.

65.4 Ako prodavac ostaje unutar kioska tokom celog radnog vremena, ili pak duze od dva sata, tokom hladnog vremena, mora se osigurati grejanje u kiosku.

Clan 66

66.1 Kiosk na kojem se prodaje hleb,kifle, meso,riba,mesni i mlecni proizvodi,a koji nisu u njihovom originalnom pakovanju, kiosk mora biti opremljen lavabom,toplom i hladnom vodom.

66.2 Kiosk mora imati pomocne prostore za zdravstveno-sanitarne potrebe zaposlenih, u daljini ne vecoj od 100 m.

4. DRUGE PRODAJA VAN PRODAVNICE

a)Prodaja na stolovima

Clan 67

67.1. Na stolovima (van trzista) moze se prodavati samo ta roba koja se prema njenim osobinama moze prodavati i van prodavnice.

67.2. Prodaja robe na stolu moze se vrsiti samo na mestima za koja lokalni vladajuci organi su dali predhodnu dozvolu.

67.3. Za prodaju artikala, osim dozvole sa tacke 2 ovog clana, neophodno je i odobrenje sanitarne inspekcije, u skladu sa propisima Administrativnog Upustva za sanitarnu Inspekciju Kosova.

67.4. Na prodajnom stolu mora se smestiti firma pravno-fizickog lica koji vrsi trgovinski aktivitet.

Clan 68

68.1 Prodaja artikala na stolu moze se vrsiti samo ako su ispunjeni sledeci uslovi:

- zastita stola od stetnih dela okoline (prasine, gaza vozila,sunca,vetra itd);
- ciscenje i pranje prodajnih prostora,
- dnevno uklanjanje otpadaka;

68.2 Za prodaju odredjene vrste artikala (artikli koji se lako kvare) moraju se obezbediti uredjaji za nisku temperaturu za njihovo ocuvanje.

68.3 Za prodaju lubenica, dinja, paprika, kupusa, krompira i ostalih vrsta voca i povrca mora se osigurati jedan sloj za smestaj robe koja mora biti podignuta sa površine zemlje.

Clan 69

Prodaja artikala za opstu upotrebu, posebno te za licnu- higijenu, za ulepsavanje (lica, tela) koja se **izlagaju** kvarenju, mogu se prodavati na stolovima, samo ako je obezbedjena zastita od uticaja okoline i ako za njihovo izlaganje su obezbedjeni uređaji za regulisanje podobne temperature za te artikle.

Clan 70

70.1 Na stolovima se ne smeju prodavati elektrotehnicki i elektronski aparati, radio i tv aparati, masine i njihova dela.

70.2 Osim proizvoda sa paragrafa 1 ovog clana, na stolovima se ne sme prodavati roba koja prema ovim odredjenim zakonskim propisima zabranjuju se prodavati van prodavnica.

b) Pokretni prodavaci

Clan 71

71.1 Prema ovom Upustvu, pokretni prodavac podrazumeva prodaju na privremenom mestu prodaje, prodaja se vrsi na vozilima uređenim i opremljenim posebno za prodaju robe, odnosno pomocu kolica koja se krecu od mesta na mesto ili pomocu ploveceg objekta koji je pripremljen za prodaju odredjene grupe proizvoda na malo.

71.2 Pokretni prodavac, moze vrsiti prodaju samo na mestima za koje je lokalno vldajuci organ predhodno dao dozvolu.

71.3 Za pokretne prodavace, primenjuju se propisi clana 53 ovog Upustva.

Clan 72

Pokretna prodaja industrijskih smrznutih proizvoda i paketoanih kao i prodaja sladoleda nepaketovanih, moze se vrsiti samo na nacinu odredjenim pravilnikom za zastitu zdravstvenih proizvoda, prema Administrativnom Upustvu o Sanitarnom nadzoru.

c) Automati

Clan 73

73.1 Prodaja preko automata van prodavnice moze se vrsiti na mestima za koje je dozvolu dao kompetentni organ lokalne vlade, odnosno vlasnik ili koristio prostora na kojem je smesten automat.

73.2 Na automatu mora se smestiti firma vlasnika automata.

Clan 74

74.1 Prodaja sa automatom vrši se u skladu sa tehničkim uslovima i pripremom automata zavisno od vrste proizvoda koji se prodaje.

74.2 Trgovac koji vrši prodaju robe preko automata obavezan je pratiti i osigurati pravilno funkcionisanje automata

Clan 75

Prodaja sladoleda i nealkoholnih pica preko automata može se vršiti samo u slučajevima kada je regulisana zdravstvenim pravilima u normama kao i kontrole artikala.

Clan 76

76.1. Za prodaju robe na trzistima, kioscima, tezgama, pokretnim prodajnicama, automatima, kao i prodaju robe preko poste i prostora kupaca, trgovac mora obezbediti povoljne uslove robe koju prodaje van prodavnice, kao i da robom manipuliše na način koji čuva kvalitet proizvoda.

76.2. Za prodaju robe na način opisan paragrafom 1 ovog člana, trgovac je obavezan delati u skladu sa propisima za zaštitu potrošača.

5. SAJMOVI

Clan 77

77.1 Organizatori sajмова moraju se javiti prema primercima odnosno organizatori sajмова za poslovne proizvođače moraju imati zatvorene i otvorene objekte, pogodne za njihovu organizaciju kao i da se opreme odobrenjem Skupštine Opštine.

77.2. Otvoreni sajmovi moraju biti ograđeni jakim ogradom.

77.3. Izlagaocima robe, mora se osigurati upotreba tele/faksa, a ako uslovi dozvoljavaju i veza sa internetom, a za njihov izdanak u okviru prostora sajмова, određen i namenjen za poslovne dužnosti kao i pomoćne prostore namenjene za higijensko-sanitarne prostore.

77.4 Pomoćni prostori sa tačke 3 i 4 ovog člana, moraju biti regulisani i opremljeni u skladu sa članom 29 i 30 ovog Uputstva.

SAJMOVI ZA ZIVOTINJE

Clan 78

Za sajmove za zivotinje vaze minimalni tehnicki uslovi odredjeni ovim Upustvom za sabirne stanice ako vec nije drugacije odredjeno posebnim pravilima.

IV. PROLAZNI I ZAVRSNI PROPISI

Clan 79

79.1. Trgovci koji na dan stupanja ovog Upustva u punomocje, ispune odredjene uslove ovim Upustvom vezano za minimalne tehnicke uslove za poslovne lokale u kojima se razvija trgovina robe i usluga, nastavljaju rad prema uslovima ovog Upustva.

79.2. Trgovci sa paragrafa 1 ovog clana, obavezni su da se za obavljanje trgovinskih aktivnosti, usklade uslovima odredjenim ovim Upustvom, nadalje 1 godinu od stupanja u punomocje ovog Upustva.

Clan 80

80.1 Trgovci na malo uredjuju svoje poslovne objekte i trzista kao i odnose sa kupcima trzisnih prostora, sa propisima ovog Upustva u roku od 3 meseca od dana njegovog stupanja u punomocje, dok trgovci koji prodaju robu po trzistima, istovremeno uskladjuju svoje poslovne aktivitete prema ovom Upustvu.

80.2. Ako trgovci sa tacke 1 ovog clana, ne regulisu svoje poslovne aktivitete, trzista su obavezna prekinuti svoje kupovne ugovore sa kupcima.

80.3 U roku sa tacke 1 ovog clana, i trgovci koji prodaju robu van trzista, moraju regulisati svoje poslovne aktivitete.

Clan 81

Sa stupanjem ovog Upustva u punomocje, prestace vaziti svi predhodno relevantni pravilnici za odredjivaje minimalnih uslova za poslovne prostore na kojima se razvija trgovina robe na malo, na veliko, kao i usluga, osim za trgovce koji su naceli svoje trgovinske aktivitete pre stupanja ovog Upustva u punomocje, a najkasnije do roka odredjenim clanom 82, tacka 2 ovog Upustva.

Clan 82

Ovo Upustvo stupa u punomocje na dan potpisa Ministra Trgovine i Industrije.

Na datum _____
Pristina

Ministar MTI

Mr. Bujar Dugolli